

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in ob

Licijska knjižnica,
Ljubljana

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem uradu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 120 D, za pol leta 60 D, za četrt leta 30 D, mesečno 10 D, za inozemstvo 150 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VI.

LJUBLJANA, dne 18. januarja 1923.

ŠTEV. 7.

Nemci in Francozi.

Marsikateri obsoja ostri nastop Francije proti Nemčiji, s katerim ogroža takozvani mir in postaja nevarnost, da zopet razplamti vojni požar. Nemčija vpije in cvili, da se gazi njena suvereniteta itd.

Za nastop Francije proti Nemčiji je več vzrokov. Deloma je kriva preteklost. Nemci in Francozi se mrzijo že od nekdaj. Voja iz leta 1870/71, ko so Prusi vkorakali v Pariz, je to mrzino izpremenila v sovraštvo. Tega sovraštva ni mogel omiliti tekem let ne razum, ne kultura, ne diplomatski stiki. Francozi niso mogli preboleti poraza v letu 1870/71, ko so Nemci pokazali vso krutost svoje narave. Zmaga v omejenih vojni je sicer trezne nemške glave napolnila z neomejeno domišljavostjo, ki se je izražala pač jasno v izrekih: »Wir fürchten nur Gott« ali »Deutschland über Alles«. Militarizirali so nemški narod tako, da je bil pripravljen na vsak mig svojega kaisera na vse. Radi svoje oholosti je vse mrzilo nemški narod, ki ni imel nikjer na svetu prijatelja. Leta 1871. so Nemci zahtevali od Francozov vojno odškodnino, ki je takrat predstavljala mnogo večjo vrednost, kot danes vse zahteve zmagovalcev. Francozi so lažje plačali in so tudi hitro plačali, medtem ko danes Nemčija noče izpolniti naloženih ji obveznosti.

Dolgo se je pripravljala obračun med Nemci in Francozi. Došlo je do tega obračuna, v katerem so izgubili Nemci. Danes je nemški orel ponižan, kakor je bila pred 50 leti francoska trobojnica! Usoda je zamenjala vlogo in danes vpijejo Francozi: Paiez!, kakor so leta 1871. mogočno zapovedovali Nemci: Zahlen!

Ali današnjega nastopa Francije ni toliko krivo dolgoletno, na obeh straneh tako strasno negovano sovraštvo, kakor pa grozno opustošenje francoske zemlje po Nemcih. Očividci pravijo, da kdor ni videl na lasne oči, si ne more predstavljati, na kak način so Nemci opustošili francosko zemljo. Na tisoče francoskih družin je ostalo brez krova in imetja. Prej cvetoča Šampanja je puščava, polna razvalin. Porušene so tvornice in odnešeni stroji. Uničevanje in opustenje se ni vršilo iz vojne potrebe, ampak samo radi uničevanja tuje zemlje. Kar se ni dalo odnesti, to so uničili na mestu brez vsake vojne potrebe. Francosko ljudstvo, katero se je vrnilo na popolnoma opustošeno rodno grudo, zahteva odškodnino. Ono vidi na ti strani nemškega Renar tvornice, katerih dimniki se kadijo noč in dan, vidi cvetoče vasi in neporušene hiše, v katerih oknih ni zmanjkalo niti ene šipe. Francoske zahteve niso izraz osvete, nego le upravičena zahteva povračila po nepotrebnem povzročene škode. Nemci so uničevali ne iz vojne potrebe, nego samo iz golega sovraštva do tuje zemlje, in posledice tega sovraštva morajo poravnati. Oni pa se hočejo izogniti naloženim obveznostim.

Vprašanje pa je, ali bode francoski nastop imel začetni uspeh. Nemški narod živi v težki gospodarski krizi. Dimniki nemških tovarn se res kadijo noč in dan, ali za stroji stojijo sključeni in popolnoma izžeti delavci. Izčrpani delavci delajo za skorjico kruha, da prehranijo od

vojne in gladu duševno in telesno oslabele rodbine.

Na eni strani po nepotrebnem

popolnoma opustošena zemlja, porušene tovarne in hiše, na drugi strani pa socialna beda.

Sporodimo to dvoje, pa vidimo, da vojaška sila ni umestno sredstvo za doseg odškodninskih dajatev.

Kako je treba čitati bilance delniških družb.

(Nadaljevanje.)

V zadnji številki smo govorili o lastnem kapitalu tovarne, katero bilanco smo prinesli kot primer.

Danes si hočemo ogledati njene ostale postavke ter o njih prinesiti potrebne informacije za one čitatelje, kateri v knjigovodstvu morda niso povsem dobro podkovani.

V naslednjem prinašamo zopet bilanco, katera nam je že zadnjič služila v primer.

Aktiva			Račun bilance poslovnega leta 19..			Pasiva		
Zemljišče poslopja in stroji	1,407.389	89	Delniške glavnice . .	1,500.000	—			
Blaganja	12.561	40	Rezervni fond	150.000	—			
Vrednostni papirji . .	9.640	—	Rezerva za zmanjšanje vrednosti	750.000	—			
Obratne potrebščine in orodja	6.143	62	Rezerva za davek na vojne dobičke . .	60.000	—			
Zaloga blaga in surovine	3,263.824	57	Tranzitne postavke	202.887				
Dolžniki	1,466.501	13	Upniki	3,202.770	64			
Inventar	1	—	Dobiček:					
			prenos iz preteklega leta	28.144.50				
			tek. leta	272.259.16				
				300.403	66			
	6,166.061	61					6,166.061	61

Omenili smo že, da prve širi postavke na strani »Pasiva« predstavljajo lastna sredstva delniške družbe. Nadaljnji dve postavki značita tuja sredstva, katera so družbi samo za nekaj časa poverjena, torej dolg ali obveznosti družbe.

V našem slučaju so to glavno »upniki« z iznosom K 3,202.770.31. Ta vsota znači skupno število obvez družbe po odprtih računih. Pod tem naslovom se razumejo v prvi vrsti še neplačani računi za dobavljeno robo, potem razni računi drugih poslovnih prijateljev ter nazadnje tudi obveze družbe napram denarnim zavodom, kateri morda podjetje financirajo.

V mnogih bilancah se izkazujejo obveznosti napram bankam posebej ter obveznosti vseh ostalih upnikov zopet posebej. Kakor bomo pozneje iz analize bilance še razvideli, je razdeljenje boljše, ker nudi boljši pregled.

Zraven upnikov vidimo v mnogih bilancah na strani »Pasiva« tudi postavko »menice« ali »akcepti«, katera označi menične obveznosti družbe. V našem slučaju te postavke nimamo. Ravno tako tudi nimamo postavke: »Nedvignjena dividenda«, ki se čisto izkazuje v raznih bilancah delniških družb.

Zato pa imamo tu postavko: »Tranzit«, katera označi razne prehodne obveznosti, n. pr. dneve delavcev do dneva bilance, katere se bodo izplačale v novem poslovnem letu, ter razne druge slične obveznosti, katere do dneva bilance iz raznih razlogov niso bile vknjižene na račune (konte), na katere spadajo.

V našem slučaju predstavljajo torej tuji kapital sledeče postavke:

Upniki	K 3,202.770.31
Tranzitni poštvi . .	K 202.887.64
Skupaj	K 3,405.657.95

Na zadnjo postavko na strani »Pasiva« se vračamo pozneje.

Poglejmo sedaj, iz česa obstojajo »Aktiva«, t. j. imovina (premoženje) družbe.

Vse aktivne postavke naše bilance so lahko razumljive in ne bode potrebno o vsaki posebej govoriti. Če si ogledamo »Aktivo« malo pozornost, vidimo, da je pri uporabi njenih posameznih delov neka izredna, principijelna razlika. Pred vsem vidimo investicije, katere so potrebne za obrat tovarne in katere se le redko menjajo, ker so poedini ti objekti bili nabavljeni, da služijo

za nižje označene postavke. Te so:

Zemljišče, zgradbe in stroji	K 1,407.389.89
Delavske potrebščine in orodje	K 6.143.62
Inventar (oprava)	K 1.—
Skupaj	K 1,413.534.51

Ta del »aktive« predstavlja takozvani investicijski stalni kapital. Temu nasproti se ostali deli »aktive« vedno menjajo. Zaloge blaga se prodajajo ter se namesto starega blaga izdeluje novo. Sirovine se pri delu porabljajo, a njih zaloge se dopolnjujejo z novo nabavo. Dolžniki plačujejo stare račune, a novo blago vzamejo na up. Ravno tako se tudi stanje blagajne dnevno izpreminja. Kapital, ki je naložen v te dele imovine, se nahaja v vednem kroženju in prometu ter predstavlja radi tega prometni kapital družbe.

V naši bilanci so to sledeče postavke:

Blagajna	K 12.561.40
Vrednostni papirji . .	K 9.640.—
Zaloga gotovega blaga in sirovin	K 3,263.824.57
Dolžniki	K 1,466.501.13
Skupaj	K 4,752.527.10

V teku dosedanjega razmotrivanja smo razdelili aktivo in pasivo na skupine, ki so nam omogočevale boljši pregled.

Medtem lahko sedaj te skupine sestavimo v novo razmerje, kakor sledi:

Aktiva			Pasiva		
Investirani kapital . .	1,413.534	51	Lastni kapital	2,460.000	—
Prometni kapital . . .	4,752.527	10	Tuji kapital	3,405.657	95
			Dobiček:		
			prenos iz minulega leta	28.144.50	
			tek. leta	272.259.16	
				300.403	66
	6,166.061	61		6,166.061	61

Aktiva.			Račun razmerja.		Pasiva.		
Ivestirani kapital:					Lastni kapital:		
Zemljišče, zgradba, stroji	1.407.389	89			Delniška glavica . . .	1.500.000	—
Delavske potrebčine in orodje	6.145	62			Rezervni fondi	150.000	—
Inventar (oprava)	1	—	1.413.534	51	Rezerve za zmanjšanje vrednosti	750.000	—
Prometni kapital:					Rezerva za davke na vojne dobičke	60.000	—
Blagajna	12.561	40			Tuji kapital:		
Vrednostni papirji . . .	9.640	—			Tranzilni poštev	202.144	50
Zaloga gotovega blaga in sirovin	3.263.824	57			Upniki	3.202.770	31
Dolžniki	1.466.501	13	4.752.527	10	Dobiček:		
					prenos iz preteklega leta	28.144	50
					tekočega leta	272.259	16
			6.166.061	61			300.403 66
							6.166.061 61

K 750.000.— proti investicijskem kapitalu K 1.413.534/51, torej 53 % istega. Društvo obstoja 17 let ter je v tem času pripravilo to rezervno, s

katere bi moglo odpisati čez polovico svojih investicij. Torej tudi v tem slučaju se lahko reče, da je družba zdrava ter da ima v tej re-

zervi, pripravljeni za amortizacijo svojih investicij, lepo shranjen dobiček za slučaj kake krize.

(Dalje prihodnjič.)

Iz konference na konferenco.

Medtem ko državniki in ekonomisti velikih držav potujejo iz ene konference na drugo, da bi našli način, kako da izčisti iz Evrope slabe posledice, katere je zapustila vojska, čitamo v velikih svetovnih ekonomskih časopisih statistične podatke, po katerih si predočimo sliko ekonomskega življenja koncu 1922. leta. Po tej sliki vidimo, da vse te konference niso dale ono, kar bi zamogla dati samo ena, če bi prisotni na konferencah ne bili podvojeni med seboj z različnimi egoističnimi željami. Če bi bilo manj ultranacionalizma, pa več človekoljubnosti, bi se morda doseglo vsaj nekaj. Zaista se je nekaj naredilo, a to še daleko ni ono, kar so pričakovali svetovni ekonomisti.

Mimo nas je šla vojska, kakršne do danes v zgodovini še ni zabeležene, katere je vsekala mnogo ran, katerih se je baš malo število šele začelo celiti, a ni rane, pri kateri bi mogli reči, da se je popolnoma zacelila.

Naravno je, da vse ono, kar je bilo uničeno v štiriletni borbi, za katero so se pripravljala leta in leta najnevarnejša sredstva pod pritiskom mržnje, da bi moglo biti stvarjeno od zamorenih narodov, pijanih zmot, da bi dosegli eno tistih velikih zmag, katere bi jim dala pravo na laborike.

Obnova Evrope, to vidimo danes po preteku štirih povojnih let, ne more biti izvršena s pomočjo mednarodnih konferenc med zmagovalci in premaganimi. Obnova Evrope se more izvršiti šele tedaj, ko bodo pomnožili produkcijo, a zmanjšali zahteve.

Ta dva elementarna principa, katere bi morala biti osnov vsakega budžeta — tako državnemu, kjer se gre za milijarde, kakor tudi domačemu, kjer so samo tisočaki — sta ali popolnoma postavljeni iz vidika, ali pa se le minimalno izkoriščata.

Obče je fakt, da gleda danes tako poedini kakor cele družbe in celo narodi, da čim manje delajo ter da nalagajo drugemu to, kar bi morali narediti sami. A vsi ti so pripravljani za protest, če se v občem interesu od njih zahteva le najmanjša žrtev, — kakor posamezni, tako tudi država.

Tudi pri nas se govori o produkciji, o delu in štedenju!

Produkcija ni zadovoljiva, saj po poročilu iz ene zadnjih sej ministrskega sveta mnoge pokrajine gladijejo, in to v bogati državi! Ali o tem, o razlaganju neredne produkcije in o potrebi forsiranja produkcije nočemo tukaj pisati, saj to vprašanje slišimo dnevno, sedaj od ene, sedaj od druge strani. Zadržati se hočemo samo malo pri štedenju, ki bi bilo v stanu, da dokaj ublaži slabe posledice neprodukcije.

Prehodite ulice naših največjih mest ali ceste in pota naših najmanjših vasi, videli bode, da so

meščani kakor vaščani v večini le za razkošnost in luksuz! V temu zapravljanju denarja, razsipanju zasluzka naletiš na mnogo neokusa.

Ta greh je tako velik, tako strašen, tako obči, da so pod njegovim pritiskom zamrti vsi živci in se ne moreš zavedati, kaj pomeni beseda poštenje in zmernost. Če se stavi v višjih slojih to vprašanje, se vam bodo smejali ter trdili, da ste starokopitnež, a v nižjih slojih vas odpravijo z besedami: vojna nas je izpremenila, zakaj bi mi ne smeli delati in živeti tako, kakor »gospoda«? In kaj preostaja onemu, resnično poštemu in zmeremu človeku? — Ničesar drugega, kakor da povesi glavo, ker ta luksuz, ki ga gledamo okrog sebe, ne pomeni nič dobrega.

Mi hočemo urediti vse potom zakona in odredbe. Ali so grehi, kateri se ne dajo zdraviti in odpraviti na ta način. In taki so vsi socialni grehi.

Mar niso dokazi temu vsakdanji umori, samoumori in prostitucija?

Ti pregreški uničujejo naše delovne moči ter jih delajo nesposobne za produkcijo, za zdravo gospodarsko produkcijo. Koliko je zalegla prepoved uvoza luksuznega blaga? Baš toliko, kolikor vse one odredbe sanitetne policije, da za- tre prostitucijo.

Namesto odredb, ki so dobre samo na papirju, je naša dolžnost, da se zanimamo za žensko vprašanje.

Ne da bi se bavili z vprašanjem, kako bi spravili žensko v parlament, ampak da naredimo iz nje mater, katere naj bi bila temelj rodbinskim vprašanjem in domači ekonomiji.

To je začetek in odtod je treba kreniti na obnovo Evrope, kajti vojna je zapustila najtežje posledice ravno v tem, da je vcepila ženi kal bolezni.

Industrializacija poljedelskih pridelkov.

Ako se nam posreči dvigniti proizvodnjo poljedelstva, bomo imeli od tega pravi dobiček šele tedaj, ko bomo preskrbeli tudi za industrializacijo teh pridelkov, t. j. da jih s 'tovrniškim predelovanjem napravljamo sposobnejše ali vabljivejše za konzum. Nekaj take industrije pri nas že obstoji, n. pr. mlinarska in lesna industrija. Nujno potrebno bi bilo povečanje industrije za predelavo proizvodov živinoreje, ker obstoječa nikakor ne zadostuje.

Pred vojno so šle daleč po svetu velike množine našega fižola, krompirja, jajec, perutnine itd. Izvažali so, žal, tudi tuji, ne naši trgovci. V Nemčijo so šle velike množine sadja, katero so predelovali Nemci v sadjevec, šampanjec, marmelado, sadne konzerve, sadne soke, ekstrakte, kis itd., a mi smo marsikateriga teh proizvodov kupovali od Nemcev za drag denar. Pri nas gredo v dobri sadni letini naravnost ogromne vrednosti v izgubo.

Naša sadjereja nudi podjetnosti lepo priliko, da ustvari potrebno industrijo za predelavo sadja. Omenim, da se je snovalo tako podjetje na zadružni podlagi. To stremljenje pa ni imelo uspeha, ker je zadružna podlaga pretesna.

Mi pošiljamo v tujino surov krompir, potem pa kupujemo od tujine škrob, dekstrin, sirup, sladkor, sago (nadomestek) itd. Pri nas vse hoče kuhati biks za čevlje! Zakaj bi ne začeli s čim drugim?

Levanja je pred vojno uvažala velike množine najrazličnejših živil, seveda iz zapadnih industrijskih dežel, n. pr. krompir in moko iz Francoske, sadje, sadne konzerve, marmelade in sočivne konzerve iz Angleške, sir iz Švice, Italije, Francoske, Holandske, surovo maslo iz Švice, Italije, Danske itd. Pomislimo, da imamo znatno živinorejo, mlinarsko industrijo, pridelamo velike množine krompirja, fižola, zelja, povrtnine i. dr., imamo tedaj mnogo blaga za izvoz in tvorniško predelavo. Seveda bi morali biti tvorniški proizvodi dobri. Pred vojno so pridelale naše mlekarne tudi mnogo sira, ali večinoma je bil brez masčobe in okusa. Tako blago ni za izvoz.

Industrializacija poljedelskih pridelkov je naloga zasebne podjetnosti. Seveda mora država industrializacijo pospeševati s primerno carinsko in gospodarsko politiko.

M. Savič:

Naša industrija in obrti.

(Nadaljevanje.)

72. Produkcija in trgovina snovi in izvlečka za strojenje pri nas.

Med predmeti za strojenje kož se nabirajo ruj (rujavi les), hrastovi, kostanjevi šešarki ter jelševo in smrekovo lubje. Za domače potrebe se nabira ruj v znatnih množinah povsod v okolici krajev, kjer se nahaja usnjarski obrt, kakor v okolici Plevlje, Prizrena, Pirola, Novega Pazarija, Visokega, (Zepca in Zenice) itd. vendar se iz teh krajev ne izvažajo. Ruj za izvoz se nabira v Črni gori ter v Reško-modruški županiji.

V Črni gori se nabere okrog 300.000 kg ruja in sicer največ v Barskem, Podgorškem in Celinjskem okrožju, izvozni kraji pa so Rijeka, Crnojeviča in Podgorica. Iz teh mest se je ruj izvažal tudi v Trst. V Črni gori bi se ga dalo nabrati znatno večje množine, ako bi se ga porabljalo na licu mesta za direktno podelavo pri strojenju kož ali za izdelavo strojil, ker se iz njega izdeluje čisti tanin. Ruj rasle med kamenjem v obliki nizkega grmičevja ter se na pomlad njegove veje sekajo in sušijo. V reško-modruški županiji se nabere do 30.000 kg ruja, ki se ga prodaja po 20—30 kron za 100 kg. Ruj vsebuje 10—20% tanina. Velikega interesa bi bilo, da se ustanovijo manjše tovarne za ekstrakt ruja, ki bi bil izvrstni izvozni predmet. Najboljše mesto zato bi bil Bar, Ulčin ali Dubrovnik, kjer bi se lahko predeloval tudi albarski ruj. Ta ekstrakt bi se uporabil

za barvanje. Šešarka je velik izvozni predmet Srbije, ki pa jo je v 80 letih ubilo helmokovo lubje iz severne Amerike in kvebraho iz južne Amerike, kakor tudi šešarka iz Japonske in Kine.

Veliki stari hrastovi gozdovi so dali ogromne količine šešark, ki se jih je tedaj po dobri ceni, okrog 60 Din za 100 kg, izvažalo; potem pa, ko je izvoz naenkrat zastal, je padla cena na 5 Din za 100 kg in trgovci so na tem izgubili ogromni kapital. To kar se sedaj dobi šešark v Srbiji, mnogokrat ne zadostuje niti za potrebo opankarjev, marveč se jo še uvažuje iz Slavonije. Glavni producent in izvoznik šešark je sedaj Slavonija. Računa se, da se pridobi na kalastalni oral odraslega hrastovega gozda okrog 135 kg šešarke in da je takih gozdov okrog 388.000 oralov ter bi moralo dati 4.000 vagonov šešark, ako bi se vsa nabralo. Šešarke imajo 24—35% tanina. V vsakem kraju na Hrvaškem in v Slavoniji, kjer se nahajajo hrastovi gozdovi kupujejo trgovci šešarko. Iz Slavonije se je izvažala šešarka v Slovenijo in na Madžarsko ter mnogokrat tudi v Srbijo. Točne množine izvoza niso znane. Ze pred vojno je začela cena šešarke rasti in se je med vojno še bolj povišala. Nabiranje šešarke bi bilo treba dovoliti vsakomur v državnih, občinskih in veleposesniških gozdovih, da bi ljudstvo nabiralo čim več šešark ter, da bi se zanje dobila čim večja svota denarja. Edino lubje, boljše kvalitete, ki se izvažuje je smrekovo lubje, ki daje 8 do 15% tanina, po letih starosti od 10—15 ona se izvažuje iz Slovenije in sicer letno okrog 100 vagonov v Galicijo, na Čehoslovaško, v Avstrijo in Italijo; poleg tega se je krilo znatno domačo potrebo. Hrastovo lubje ima v sebi po starosti 15—20%, 8—10%, 5—8% in in sicer po tem, ali je 25, od 25—40 ter od 40—80 let staro drevo. Pri nas se nikjer ne pridobiva, razen enega mesta v Bosni, niti se ne nabira za izvoz, marveč ga nabirajo domače tovarne same in ga uporabljajo.

Na Madžarskem in v Nemčiji se gojijo gozdovi specijelno za lušenje lubja ki se obreže v 15 letih ter se dobi iz njih hrastovo lubje za strojenje. Velikega interesa bi bilo, da bi se ta način gošpodarjenja vpeljal posebno v južni Srbiji, kjer imamo ogromne množine mladih hrastovih gozdov in kjer bi se les poleg porabljal za izdelavo lesnega oglja. Tu bi lahko iz tega nastala važna gospodarska panoga. Treba bi bilo, da bi država sama začela z izdelavo takega lubja, da bi vpeljala to vrsto tehnike in trgovine, da bi ljudstvo uvidelo korist takega izkoriščanja. V Prijedoru, v Banjaluki in v Bos. Graški producira firma Berhardus iz Dunaja letno 200 vagonov hrastovega lubja ter poleg tega 200 vagonov drv, ki jih izvažajo v Italijo.

Poleg tega se uporablja jelšino lubje povsod, kjer se izdelujejo rdeče opanke v znatnih množinah v Srbiji in v Bosni, ki pa se ne izvažajo. Jelševo lubje ima okrog 14% tanina.

V Sloveniji je razvila navada, da se kostanjev in hrastov les razdrobi in razreže ter se ga tako okrog 300 vagonov letno izvažajo, da bi se ga v avstrijskih tovarnah predelalo v ekstrakt. Izvoz razcepljenega lesa bi bilo treba s carino onemogočiti, da bi se ekstrakt izdeloval doma in kol tak izvažal. Strojilni ekstrakt se izdeluje na Hrvaškem in v Slavoniji. V Belišču, Sušini, Djurdjenovcu, Mitrovici in Županiji se izdeluje hrastov ekstrakt in sicer s 25—50% tanina, okrog 4.600 vagonov letno in v Sisku pa kostanjev ekstrakt s 43% in 70% tanina, letno okrog 600 vagonov.

V Sloveniji izdeluje Kurka in Vildi v Polzeli letno okrog 450 vagonov izvlečka, Franc Vošnjakovi sinovi v Šoštanju okrog 300 vagonov, Karol Polak v Ljubljani 150 vagonov, Franc Potočnik v Slovenjem gradu 25 vagonov in Lovrenc Lavrič v Konjicah 50 vagonov, ter tovarna v Majšpergu 15 vagonov. Vsega torej v Sloveniji 11761 vagonov in sicer hrastovega in kostanjevega ekstrakta in ekstrakta iz smrekovega lubja. Največja je sedaj tovarna ekstrakta v Belišču v Slavoniji. Tovarne na Hrvaškem in v Slavoniji delajo za prodajo, slovenske pa deloma za svojo porabo, ker so to deloma usnjarske tovarne.

V celi državi se producira letno okrog 6.300 vagonov strojilnega eks-trakta, ki ima vrednost 82 milijonov dinarjev, od tega se uporabi doma okrog 1100 vagonov in izvozi okrog 5.200 vagonov v vrednosti 70 milijonov dinarjev. Navadno daje 7—11 vagonov lesa 1 vagon izvečka v jakosti 24% Be. Korenine dajejo večji odstotek in trd les več kot bukov les. Uporabljajo se tudi veje in lesni odpadki. Strojna naprava za izdelavo posebno za kuhanje je draga. Pred vojno se je izvažalo 1/3 izvečka v Anglijo; ostanek se je porabil v Avstriji, sedaj pa se izvažna na Češko, Poljsko, v Nemčijo, Avstrijo in Francijo. V inozemstvu mu je poprej zelo konkuriral kvebrahov ekstrakt, česar pa se sedaj ne občuti, ker so prevozni stroški za kvebrahov les za izdelavo strojilnega izvečka zelo visoki. To je ena važna panoga industrije, katero bi moralo ministrstvo šum in rud posebno podpirati in sicer ob- stoječo, kakor tudi skrbeti za to, da se osnujejo nove tovarne kakor v (Topličkem okrožju) ker služijo take tovarne za najboljše izkoriščanje odpadkov pri izdelavi slavnbenega lesa v hrastovih gozdih in s tem prispevajo k po- višanju vrednosti takih gozdov.

73. Trgovina s kožami od divjačine in krznarski obrt pri nas.

Množina kož divjačine, ki se pridobi pri nas, bi se dala ugotoviti samo potem strokovne ocene. Po oceni g. Milisava Radosavljeviča, krznarja in lrgovca s kožami divjačine, se pridobi letno v naši državi: 1. okrog 500.000 komadov lisičjih kož, 2. okrog 40.000 kož kune zlatice in 40.000 kune belice, 3. 4—5.000 komadov dihurjev, 4. 1000 do 1500 komadov vider, 5. 2—3.000 divjih mačk, 6. 3—4.000 komadov jazbecev in 5—700.000 komadov zajcev.

Po cenitvi g. Radosavljeviča se dobi v starih mejah Srbije 100—150.000 komadov zajčjih kož, 1—2.000 komadov dihurjev, 5—6.000 lisičjih kož, kune belice in 500—1000 zlatice in 200—300 volčjih kož. Po poročilu pok. dr. Iliča se pridobi v južni Srbiji letno okrog 14.000 komadov zajčjih kož, lisičjih 28.000, 1—2.000 volčjih, 700 dihurjev, 200 divjih prešičev, 600 divjih mačk, 500 jazbecev, 100 risov, 1.200 veveric, 1.000 viger, 100 kun belic in 600 kun zlatice. V Dalmaciji se pridobi letno okrog 5.000 kož divjačine in sicer največ lisičjih kož.

V Crni gori se dobi letno 5.490 zajčjih, 1.010 kuninih, 1.690 lisičjih kož 240 volčjih in 10 komadov vidrih kož.

V Bosni in Hercegovini se dobi letno 20.000 komadov lisičjih kož, 4—5.000 kun, 500 vider, 80.000 zajcev, 3—4.000 jazbecev, 250 volkov, 50 medvedov, 2—3.000 divjih mačk in 1.500—2.000 dihurjev.

Vojvodino cenijo nekateri posamezniki na 100.000 zajčjih kož letno, 6.000 lisičjih, 1.500 dihurjev, 1.000 jazbecev, medtem ko drugi trdijo, da se dobi 500.000 zajčjih kož, 20.000 dihurjev in 100.000 komadov lisic.

Na Hrvaškem in v Slavoniji se dobi okrog 75.000 zajčjih kož, 8.000 lisic, 1.700 kun, 1.124 divjih mačk, 6.200 veveric in 1.000 jazbecev.

O Sloveniji nam podatki niso znani, vendar je letna množina majhna.

V Srbijo se je v starih mejah uvozilo, ker so se močno nosile kosmate kape, izdelanega krzna in sicer 80—100.000 komadov barvanih jagnječjih kož iz Sedmograške, 10—15.000 belih in črnih domačih zajcev, 9—10.000 barabantov, (barvanih domačih zajcev črne in temne barve), 9—10.000 komadov astraha- na za kape, 4—5.000 komadov sobolo- vih kož za kožuhe in 9—10.000 ko- madov murmerov za kožuhe.

(Dalje prihodnjic.)

Fr. Zelenik:

Žitna trgovina.

Trgovina z zrnjem in moko je najboljše in najboljše organi- zirana panoga svetovne trgovine.

Za nobeno drugo panogo svet- toвне trgovine ni bila poročevalska in statistična služba tako natančno in zanesljivo izvedena, kot ravno za žitno trgovino. Svetovni tisk je posvečal tem poročilom največjo pažnjo in obilo prostora. Ne o bom- bažu ali kavi, ne o sladkorju ali

petroleju, ne o premogu, železu ali bakru ne najdemo toliko poročil in nočic, statističnega materiala in kurznih poročil, kot ravno o zrnju. Zrnje ni samo glavni predmet trgo- vine, nego tudi glavni živež člove- štvā, zato se zanima za gibanje cen, tržna in statistična poročila ne samo trgovina, nego tudi industrija, poljedelstvo, delavstvo, sploh vse.

Svetovna vojna je sicer lepo or- ganizacijo žitne trgovine pokvarila ali popolnoma je ni mogla zrušiti. Prepoved svobodne trgovine, one- mogočanje izvoza, prometne težā- ve itd. je bilo za trgovino z zrnjem jako kvarno, ali slabe posledice se izgubljajo in bližamo se polagoma normalnim razmeram v tej trgovini.

Pri žitni trgovini sta udeleženi dve najbogatejši državi. Angleška kot potrošač, Združene ameriške države pa kot dobavitelj. Vsako- letni angleški uvoz pšenice je pred vojno znašal okoli 70 milijonov šter- lingov. Angleška uvaža pšenico iz vseh delov sveta.

Pred kakimi 15 leti je zavzela Rusija prvo mesto kot izvoznica zrnja. Ruski izvoz je znašal leta 1910. že nad sedem milijonov ton pšenice ali približno dvanajsti del svetovne produkcije, katere znaša okoli 100 milijonov ton pšenice. Si- birska železnica je odprla svetovni trgovini ogromne planjave in so iz Sibirije prihajale zadnja predvojna leta velike množine zrnja na trg. Iz navedenih števil je razvidno, kako velikansko vlogo igra Rusija v pre- skrbni sveta z živežem in je pojmlj- vo današnje veliko pomanjkanje zrnja.

Za Rusijo prihaja v Evropi Rumu- nija, potem Jugoslavija in Bolgar- ska. Te dežele so jako važne za velika tržišča, ker prihaja posebno iz Rumunije zelo veliko pšenice.

Druga največja izvoznica pšeni- ce je Argentinija, tako da so Zdu- žene države na tretjem mestu. Iz Argentinije prihajajo tudi velikanske množine koruze, tako da so argen- tinske cene koruze merodajne za celi svet. Zedinjene države izvažajo pšenico, pšenično moko, oves in koruzo. Kanada izvažā pšenico, koruzo in oves. Indija in Avstralija pšenico. Zelandija oves. Čile pšeni- co in ječmen. Maroko, Algir in Egipt izvažajo pšenico.

Ta razporedba je bila merodajna pred vojno. Danes je Rusija izloče- na iz svetovne trgovine in nihče ne more reči, kdaj stopi na trg kot do- baviteljica.

Po razpadu Avstro-Ogrske je postala Jugoslavija največja doba- viteljica zrnja na evropskem jugo- vzhodu, bo izvažala velike množine različnega zrnja ter se bo borila za tržišča. Poudarjam, da se bo borila za tržišča, kajti današnji položaj bo nehal in prej ali slej bo Rusija s svo- jimi velikanskimi množinami zopet konkurirala celemu svetu. Za nas bo postalo poznavanje svetovnega trga in umevanje njegovih poročil zelo važno.

Ze sedaj se moramo zanimati za ta trg in njegova poročila, da ne bomo nepripravljeni in neizvežba- ni, ko bo konkurenca določala ce- ne, ne pa povpraševanje gladnega konzumenta.

Schapirograph maso.
The Rex Co, Ljubljana.

Zrezki sladkorne pese.

Pri predelovanju sladkorne pese v sladkor ostanejo v tvornicah iz- luženi izrezki pese, ki vsebujejo še nekaj sladkorja in beljakovin, naj- več pa vode (93 %). Te zrezke po- krmijo v tvornicah in kmetije v bli- žini, ker tvorijo prav dobro krmilo. Ker pa ostane tvornicam velika množina teh zrezkov, ki jih nikakor ni mogoče pokrmiti še v svežem stanju in ker se, če več časa ležijo,

pokvarijo, skušajo to dobro krmilo ohraniti tudi za poznejši čas na ta način, da je zakopljejo v jame (en- silirajo), kjer se okisa. Tako okisani zrezki so skoraj ravno tako dobro krmilo kakor sveži, vendar se mo- reje pokrmiti le v bližini tvornice, kajti njih prevažanje v daljnje kraje bi se vsled drage železniške vožnje ne izplačalo, razen tega bi se pa tudi v kratkem času pokvarili.

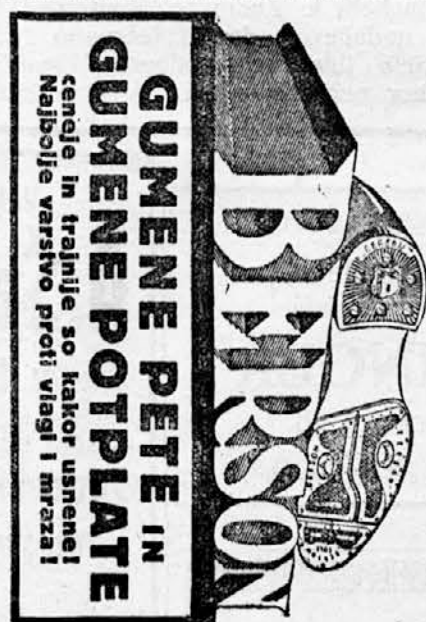
Vsled tega so pričele tvornice zrezke sušiti, da jih ohranijo kot krmilo. Osušeni zrezki sladkorne pese imajo kot krmilo veliko hra- nilno vrednost, kajti ostanejo v njih vsa hranila, samo odvišna množina vode se izpari. Tako hranilo pre- nese potem tudi daljši prevoz, ker je precej lahko.

Te zrezke je smatrati kot prav dobro krmilo, ki ima veliko večjo vrednost kakor otrobi. Vsebujejo namreč približno še 11 % vode, 4 % prebavne beljakovine in 50 % ogljikovih vodonov, t. j. povečini sladkorja. Njih škrobna vrednost je 52, t. j. veliko višja kakor od na- vadnih otrobov in nekaj manjša od oljnatih tropin.

Ko se živina privadi tej krmi, jo zelo rada žre in po njej dobro uspe- va. Pripomniti pa je, da ima le malo rudninskih snovi, vsled česar se pri- poroča dajati ji po nekaj gramov k l a j n e g a a p n a, ki bo posebno pri letošnji slabi krmi zelo ugodno učinkovalo na živino in preprečilo postolomnico.

Pri pokladanju osušenih zrezkov sladkorne pese se moramo držati sledečih meril: Na dan in glavo je pokladati kravam po 2—3 kg, vo- lom po 3—4 kg, mladi živini, pri- merno njeni starosti, po 1/2—2 kg, prašičem po 3/4—1 1/2 kg. Osušeni zrezki se najprej namočijo v vroči vodi, da se napihnejo, potem se jih zmeša z rezanico ali s kako drugo krmilo in nato poklada živini. Zrezki ne smejo biti vroči, ampak primer- no ohlajeni. Ta krma posebno ugodno učinkuje na mlečnost krav, ki dajejo po njej več mleka. Tudi za opitanje živine je prav dobra, če- tudi bi bilo za to priporočati doda- tek male množine oljnatih tropin. Za konje osušeni zrezki niso pripo- ročljivi. Prašiči jih pa izvrstno iz- koristijo.

Pri današnjem pomanjkanju krme je našim živinorejcem nujno nasve- toovati, da se v veliki meri poslužijo tega krmila, po katerem jim bo ži- vina prav dobro uspevala. Kmetij- ska družba je nabavila nekaj va- gonov tega krmila ter ga oddaja podružnicam in udom po Din 3-50 za 1 kg z vrečami vred. Kdor želi osušene zrezke sladkorne pese, naj se zglosi osebno ali pismeno pri Kmetijski družbi v Ljubljani.

Izvoz in uvoz.

Naš izvoz jajc v Švico. Švicarska je ena izmed največjih konsumentov naših jajc. V prvih 9 mesecih minulega leta je uvozila Švica za 18.3 milijonov švic. frankov. Od tega za 11.6 milijonov frankov ali 61% iz naše države. Pre- računamo li naš dinar s srednim kur- zom od 15 dinarjev, vidimo, da je iz- našal naš izvoz jajc v 9 mesecih v Švico okrog 175 milijonov dinarjev.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Madžarsko jugoslovanska trgovin- ska pogodba. Iz Budimpešte poročajo da se v madžarskem lrgovinskem mi- nistrstvu vršijo priprave za madžarsko- jugoslovansko trgovinsko pogodbo.

Konferenca o trgovinskem sporaz- umu med Jugoslavijo in Italijo. Iz Beo- grada poročajo: V soboto se je v zu- nanjem ministrstvu vršila konferenca, ki je imela v glavnem določiti besedilo predloječega trgovinskega sporaz- uma med našo kraljevino in Italijo, na- našajočega se na blagovni promet z Zadrom in Reko.

Industrija.

Naša produkcija sladkorja. Na pod- lagi statistike ministrstva za trgovino in industrijo je znašala lanska produk- cija sladkorja 3200 vagonov.

Nov električen izum. Neki Čeh z Moravskega je izumil v ruskem ujedn- štvu novo žarnico, pri kateri je mogoče samo z okrenitvijo odpirala povečati moč svetlobe. Tako je n. pr. mogoče iz žarnice 16 sveč napraviti takoj žar- nico 30, 50 do 100 sveč.

Največja slovenska tiskarna v Ame- riki je Narodna tiskarna v Chicagu. Tiskarna je urejena za tisk časopisov, lepakov i. dr. tiskovin.

Produkcija premoga v Angliji. Te- denska produkcija premoga je znašala v Angliji povprečno 5.500.000 ton. Od 1921 dalje je narasla produkcija za povprečno 500.000 ton.

Obrt.

Obrtno-nadaljevalna šola v Sredi- šču. 7. t. m. so v Srediču na slovesen način odprli obrtno-nadaljevalno šolo za vajence. Njih število je 53.

Carina.

Carinski ažijski povišani! Po rešenju ministrstva finance C. br. 2.244 se po- višā ažijski na uvozno carino od 15. ja- nuarja tek. lela in sicer se plača za 100 zlatih dinarjev 900 papirnatih. Kaj to pomeni za preležni del ljudstva, ne bo treba razlagati. Zopet bo trgovec kriv draginje.

Monopoli.

Pred povišanjem cen na vžigalice? Iz Osijeka javljajo, da je dobil mono- polni kontrolor tamošnje tovarne vži- galic od monopolne uprave iz Beogra- da odredbo, da se ima prodaja vžigalic do nadaljne odredbe popolnoma vsa- viti. Ta odredba je v zvezi z naknadnim povišanjem monopolne takse na vži- galice. Po tem ne morejo naši trgovci zaključevati večjih pogodb za nove dobave.

Denarstvo.

Proti liholapsstvu z valutami v pri- poročenih pismih. Pošle so od ministr- stva dobile nalog, da pazijo na pri- poročena pisma v inozemstvo. Ako su- mijo, da je v kakem pismu zdrava va- lula, pisma ne smejo odposlati, am- pak ga vpričo pošiljatelja odpreli.

Uraden kurz za tuje valute. Od 1. januarja t. l. do 1. februarja je do- ločen sledeči uradni kurz za tuje va- lute: 1 napoleon ali 20 Din v zlatu 351 Din, 1 turška lira 397 Din, 1 angle- ški funt 452 Din, 1 dolar 91 Din, 100 fr. frankov 660 Din, 100 švic. frankov 1700 Din, 100 grških draham 109.50 Din 100 lir 468 Din, 100 nemških mark 1.32 Din, 100 Kč 281 Din, 100 Ka 0.130 Din, 100 Ko 4 Din, 100 romun. lejev 52.50 Din 100 bolgarskih levov 65 Din, 100 špan- skih centov 1400 Din, 100 holandskih goldinarjev 3625 Din, 100 danskih kron 1861 Din, 100 poljskih mark 0.52 Din.

Stanje papirnatega denarja v Jugo- slaviji. Po izkazu narodne banke z dne 31. decembra 1922 je bilo v Jugoslaviji za 5.039.8 milijonov Din papirnatega denarja v prometu. Stanje papirnat- ga denarja se je zopet povečalo za 176 milijonov Din, pri tem pride v po- šteev tudi po Narodni banki državi vr- njena vsota 120 milijonov Din.

Opozoritev glede pravilnika o valu- tah in devizah. »Savez novčanah zavo- da« v Zagrebu je objavil komentar o poslovanju z devizami in valutami. Ge- neralni inspektorat finančnega mini- strstva opozarja, da se ima ta kome-

lar smatrali kot popolnoma privatna zadeva tega Saveza in se ne priznava izgovor, ako se je kdo, ki se je posluževal teh navodil, pregrešil proti pravilniku. Edino generalni inšpektorat je kompetenten, da daje navodila glede rabe tega pravilnika. Pravilnik o prometu z devizami in valutami, ki vsebuje vse naredbe, ki so v veljavi, je doiskin in se more dobiti pri borzah v Beogradu in Zagrebu ter pri generalnem inšpektoratu finančnega ministrstva za ceno 5 Din en komad.

Zavarovanje valute je razširjeno, kakor je rešil ministrski svet, tudi na izvoz cementa in kamenja za izdelavo cementa.

Vsota učinkovitih dinarjev v inozemstvu. »Jularnji list« doznava po svojem beograjskem dopisniku, da znaša vsota naših učinkovitih dinarjev v inozemstvu preko pol milijarde.

Izmenjava češkoslovaških bankovcev. Češkoslovaške novčanice po 5000 Kč (rdeče) in po 100 Kč (modre) z datumom od 15. aprila 1919, ki so bile svoječasno vzete iz prometa, izmenjuje Bančni urad češkoslovaškega finančnega ministrstva še do dne 31. januarja. Po 31. januarju li bankovci izgube veljavo.

Nova banka v Moskvi. Ruska trgovska banka s kapitalom 10 milijonov zlatih rubljev, katere glavni delničar je švedski bankir Aschberg, je pričela te dni poslovali v Moskvi. Banka je pooblaščenca, da deluje z inozemskimi devizami in dragimi kovinami. Ta posel je opravljala doslej izključno državna sovjetska banka.

Promet.

Tranzitni promet med Jugoslavijo in Grško. Grški poslanik v Beogradu je po nalogu svoje vlade stopil v pogajanja z našim prometnim ministrstvom, da se določi konferenca, na kateri bi se razpravljalo o vprašanju pravilnika glede tranzita blaga med Jugoslavijo in Grčijo.

Za železniški spoj Metković—Ploče. Te dni se je vršila v trgovski in obrtniški zbornici v Sarajevu konferenca za izgradnjo proge Metković—Ploče in direktni izhod Bosne na morje.

Novi poštni vagoni. Ravnateljstvo državnih železnic je dobilo od naše reparacijske komisije v Wiesbadnu naterjanih 18 poštinih vagonov, katere je poštino in brzojavno ministrstvo naročilo iz Nemčije.

Iz poštne službe. Na pošlah se zopet sprejemajo vrednostna pisma ter vrednostni in navadni paketi poleg drugih krajev tudi na Celinje, Danilovgrad in Nikšić ter imamo s Črno goro zopet normalen poštini promet. — Poštino ministrstvo je sklenilo, da se najmanjša pristojbina v tuzemskem poštnem prometu za poslovne papirje zniža od 1 Din na 80 par.

Prometna omejitev za Regensburg loko in donavska pristanišča je razveljavljena.

Sporazum glede tretiranja naših ladij v italijanskih vodah. Iz Beograda poročajo: Med Jugoslavijo in Italijo je sklenjen dogovor glede tretiranja naših

ladij v italijanskih vodah in recipročno italijanskih ladij v naših vodah. Dogovor se liče v glavnem klasifikacije ladij pri uporabi tarife. Od 15. januarja je stopila v veljavo tarifa glede plačila takse za naše ladje v italijanskih vodah, odnosno za italijanske ladje v naših vodah. Ladje obeh držav se bodo tretirale v italijanskih, odnosno naših vodah kot domače.

Dobava, prodaja.

Dobava jermenov in usnja. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subolici se vrši dne 25. januarja 1923 ofertalna licitacija glede dobave 1000 kg jermenov, 100 kg jermenov za opanke in 200 kg podplavov. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Prodaja motociklov. Glavna carinarnica v Ljubljani bo prodala dne 24. januarja t. l. v svojem skladišču A tri motocikle. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Razno.

Prošnje za dopolovanje inozemskih delavcev. Ministrstvo za socialno politiko je odredilo z razpisom št. 771 z dne 7. januarja t. l. sledeče: Ministrstvo socialne politike je konstatiralo, da se reševanje prošelj za dopolovanje inozemskih delavcev otežkočuje zaradi tega, ker predlože prošilce svoje prošnje preko lokalnih oblastev ali delavskih posredovalnic, inšpekcij dela itd. Vsled tega pošljejo te prošnje od instance do instance ter preide mnogo časa, preden dospo na ministrstvo za socialno politiko, ki je edino pristojno, da izda pravomočne odločbe. Da bi se zadeva pospešila, poziva ministrstvo interesirane podjelnike, da pošiljajo prošnje za dopolovanje delavcev iz inozemstva direktno ministrstvu socialne politike, odseku za posredovanje dela, ki jih bo brez odlašanja reševalo in dostavljalo ministrstvu notranjih zadev v svrhu izdajanja poltrebnih obvestil našim konzularnim zastopstvom v inozemstvu. Kakor tudi zainteresiranim prošilcem. Prošnje za dopolovanje inozemskih delavcev morajo vsebovati poleg imena in priimka zaprosenih delavcev tudi njih specialno stroko, državljanstvo, narodnost, družinske razmere, kakor tudi podatke, iz katerih je razvidno, da ima prošilec protokolarno firmo, ki se bavi z navedenimi posli. Za nekvificirane delavce se v obče ne bo izdajalo dopolovalno dovoljenje ter so lake prošnje brezpredmetne.

Ureditev delavnega časa. V ministrstvu socialne politike se je te dni vršila anketa o ureditvi delavnega časa v industriji in obrti. Ljubljansko zbornico zastopajo gg. dr. Pless ter sveltika Franchetti in Zdravec. Konferenca se bo nadaljevala dne 1. februarja 1923.

Seja finančnega odbora. Finančni odbor parlamenta, ki naj bi odobril

vladi kredite na račun investicijskega posojila je sklican za četrtek dne 18. januarja ob 4. uri popoldne.

Zahteve Turčije proti Jugoslaviji. Turška delegacija je predložila lausanski konferenci, da Jugoslavija in Grška skupno plačate 6.296.000 turških lir, katero svojo sta se zavezali kraljevina Srbija in Grška plačati na podlagi pogodbe iz leta 1881, sklenjene v Berlinu in podpisane v Carigradu. Plenarna seja orientalske konference je soglasno odbila to zahtevo.

Nove poštne znamke. Poštino in brzojavno ministrstvo je sprejelo nove poštne znamke, naročene pri ameriški tvrdki Bankurst Comp. Za te znamke se je plačalo 75.000 dolarjev in njihova vrednost znaša 187 milijonov dinarjev. V poštinih krogih se govori, da se tej tvrdki odstoji v delo v kratkem nova emisija poštinih znamk, katere izdaja se pripravlja že dalje časa.

Angleško posoj. za škodove tovarne. Škodove tovarne v Plznu dobe angleško posojilo 1½ milijona šterlingov. To posojilo pomnoži izdatno rezervo deviz državnega bančnega urada. V tovarnah je zaposlenih 10.200 delavcev. Po revoluciji je zavod dal češkoslovaški državi izdelek že za 1 milijardo kron.

Zlat avto. Neka ameriška avtomobilska tovarna je prišla na misel, na kak način bi se približala ameriškim milijonarjem, da bi kupovali njeno blago. Konstruirala je nov tip avtomobila, ki prekosi v luksusu vse, kar je doslej znano v tem področju. Na avtomobilu se poznajo vsi oni deli, ki so običajno iz niklja pa stoje na vidnem mestu. Vsega skupaj je na avtomobilu 958 različnih komadov, ki se pozlačeni porabijo za ta luksuzni model. Tak avtomobil bo stal 25.000 dolarjev, v našem novcu približno 2½ milijona dinarjev.

Tobačna razstava. Angleška vlada priredi tokom letošnjega leta, v glavnem v to svrhu, da bi prišli angleški tobačni izdelki do večje veljave nego jo imajo sedaj pred tujimi izdelki v drželi. Vlada je izdala te dni razne odredbe v svrhu, da opogumi činitelje, ki se pečajo z gojitvijo tobaka v državi.

Avstrijski zunajni minister pride v Beograd. Predsednik avstrijske vlade dr. Seipel je sporočil naši vladi, da želi priti avstrijski minister zunanjih del meseca februarja v Beograd in razpravljati z jugoslovanskimi vodilnimi političnimi krogi. Minister dr. Ninčić je odgovoril v imenu naše vlade, da bi bil ta poset naši vladi po volji.

Dolgovi bivše Avstro-Ogrske. Kakor poročajo iz Pariza, je zaslišala v torek reparacijska komisija strokovnjake Avstrije in Madžarske glede dolgov bivše monarhije.

Tržna poročila.

Zagrebski žitni trg (15. jan.). Poslavno baška, odnosno vojvodinska postaja notirajo v dinarjih: pšenica 430—440, turščica žolta nova 232.50 do 237.50, rž 362.50—375, ječmen za pivovarne 337.50—362.50, za krmo 312.50 do

337.50, oves 295—302.50, fižol pisani 387.50, beli 375, moka pšenična št. 0 665—675, št. 2 625—650, št. 4 600—625, za krmo 237.50—250, otrobi drobni 200 do 210.25, debeli 237.50—250. Tendence neizpremenjena. Promet nekaj mirnejši.

Blagovna borza v Novem Sadu (15. jan.). Pšenica baška 8 vagonov 438 do 442.50, ječmen baški 1 vagon 312.50, oves baški 1 vagon 290, turščica baška nova 50 vagonov 217.50—250, baška stara 2½ vagona 307.50, baška v slozihih 1½ vagona 170, — moka pšenična št. 0 5 vagonov 635—643.50, št. 2 9½ vagona 610—612.50, št. 5 5 vagonov 485, otrobi 4 vagone 165—167.50.

Blagovni trg v Banatu. Cene živin in živini v Banatu stalno rastejo, zlasti se dvigajo cene prešičem in goveji živini. Notirajo: svinje I. 18.50 Din za kg, II. 17.50 Din kg žive vage, mast 28—32 Din, goveja živina 12 Din prednji del, 14 Din zadnji del. Pšenica drobna in nečista 425—435 Din, koruza 205—210 Din, pšenična moka v mlinih na debelo štev. »0« —.—, 6.30 Din, »2« —.—, 6.10 Din, »5« 5.60 Din, »7« —.—, 4.30 Din, otrobi 2 Din za kg.

Borza

dne 16. januarja 1923.

Zagreb. Devize: Dunaj 0.146 do 0.1475, Berlin 0.70—0.75, Pešča 3.85 do 3.90, Bukarešta 58—60, Milan 505—507, London 480—483, Newyork 103—104, Pariz 703—705, Praga 291—294, Švica 1925—1940. Valute: dolar 101.50 do 102.50, avstr. krone 0.147, češke 280 do 285, funti 473—474, franki 695—698, napoleoni 325, marke 0.75—0.80, lire 495 do 500. Efekti: Ljublj. kreditna 200 do 205, Slavenska 102.50—104, Prašlediona 1090—1092.50, Slovenska esk. 159, Trbovelj. premogokop. družba 510.

Beograd. Devize: Bukarešta 53.50 do 55.50, Berlin 0.79—0.81, Dunaj 0.143, Solun 100, Sofija 66.50, Pariz 695—705, Zeneva 1910—1925, Milan 503—510, Newyork 100—103, London 475—478. Valute: dolar 99—101, franki 700 do 705, lire 495—498.

Praga. Dunaj 4.80, Berlin 19.25, Rim 172.75, Budimpešta 1.3150, Pariz 239.25, London 162½, Newyork 34.80, Curih 657.75, Beograd 34.50.

Curih. Berlin 0.03½, Newyork 531.50, London 24.81, Pariz 36.20, Milan 26.10, Praga 14.80, Budimpešta 0.2025, Bukarešta 2.95, Beograd 5.30, Sofija 3.60, Varšava 0.0225, Dunaj 0.0075, avstrijske krone 0.0076.

Berlin. Dunaj 22.94, Budimpešta 6.38, Milan 798, Praga 458.75, Pariz 110.722, London 75.31125, Newyork 16.608.37, Curih 311.718.

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7
se priporoča na veliko, galanterija, kravate, srajce, palice, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje in sedlarje, toaletno in brivsko milo, gumbi, sukanec, svila za vezenje čipk, vezanine.

EN-GROS!

EN-GROS!

Galanterija, drobno in norimberško blago, nogavice, trakovi, vezanine ter bombaži.

GASPARI & FANINGER

MARIBOR, Aleksandrova cesta 48.

EN-GROS!

EN-GROS!

Raznovrstne

šolske zvezke

za srednje, obrtne in osnovne šole, kompendije, dnevnike in beležnice, raznovrsten papir in vse šolske in pisar. potrebščine dobavlja najceneje

TISKARNA „SAVA“, KRANJ.

Pozor! Za trgovce posebno ugodne cene!

Veletrgovina

A. Šarabon

v Ljubljani

priporoča

špeterijsko blago

raznovrstno žganje,

moko

in deželne pridelke,

raznovrstno

rudninsko vodo.

Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave z električnim obratom.

Ceniki na razpolago.

Trgovci,

tovarne špirta

in škroba

si nabavljajo najcenejši

in najboljši krompir

samo pri tvrdki

K. Ježek in drug

Praga-Nusle, Benešova 4

Naročajte tiskovine v TISKARNI „MERKUR“ v Ljubljani.